

Nasz udział w Międzynarodowych Targach „Grüne Woche – Zielony Tydzień” 2013 w Berlinie

Corocznie w styczniu w Berlinie odbywają się Międzynarodowe Targi „Zielony Tydzień”, podczas których prezentowane są osiągnięcia i produkty z dziedziny rolnictwa, ogrodnictwa i przetwórstwa spożywczego. W tym roku organizowano już 78 edycję tej imprezy, w której wzięło udział 1630 wystawców z 67 krajów. Targi trwały od 21 do 30 stycznia 2013 roku, szacuje się, że liczba zwiedzających przekroczyła 400 000 osób. W targach uczestniczyło ponad 100 wystawców z Polski, reprezentujących różne regiony i różne produkty rolno-spożywcze. Wśród nich nie mogło zabraknąć stanowiska Organizacji Producentów Ryb Jesiotrowatych, która już tradycyjnie, jak co roku zorganizowała grupowy wyjazd do Berlina na targi Grüne Woche dla szerokiej grupy przedstawicieli praktyki rybackiej, a także administracji regionalnej współpracującej z branżą rybacką w Lokalnych Grupach Rybackich. Głównym celem wyjazdu był udział w międzynarodowej konferencji, zorganizowanej z inicjatywy OPRJ, oraz w towarzyszących jej warsztatach. Tegoroczna konferencja odbywała się po hasłem „Innowacje szansą na zrównoważone rybactwo” a w jej organizacji współuczestniczył Departament Rybołówstwa Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Zarówno tematyka, jak i miejsce organizacji konferencji zostały wybrane nieprzypadkowo. W Komisji Europejskiej trwają prace nad reformą

Wspólnej Polityki Rybackiej, a także przygotowywana jest nowa perspektywa finansowa Europejskiego Funduszu Rybackiego na lata 2014-2020. W tworzonych programach duży nacisk kładzie się na szersze zastosowanie w rybnictwie innowacyjnych technologii, które uczynią rybactwo europejskie nowoczesnym, konkurencyjnym i przyjaznym środowisku. Organizacja konferencji w Berlinie w trakcie tak prestiżowej dla branży rolniczej imprezy wystawienniczej umożliwiła szeroki udział przedstawicieli instytucji zarządzających sektorem rybackim, nauki i praktyki rybackiej nie tylko z Polski, ale również z innych krajów Unii Europejskiej oraz spoza Unii. O randze konferencji świadczy fakt, że objął ją patronatem Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a w konferencji uczestniczyli wiceminister Kazimierz Plocke, dyr. Departamentu Rybnictwa Janusz Wrona, dyr. Służby Rybackiej przy Min. Rolnictwa Litwy Vytautas Grušauskas i przedstawiciel Komisji Europejskiej Miguel Pena Castellot.

Konferencję otworzył przewodniczący Organizacji Producentów Ryb Jesiotrowatych prezes Mirosław Purzycki, który powitał w imieniu organizatorów uczestników konferencji, a następnie udzielił głosu ministrowi Kazimierzowi Plocke (fot. 1). Minister Plocke w swoim wystąpieniu krótko scharakteryzował stan polskiego rybactwa zarówno mor-

Fot. 1. Prezes Mirosław Purzycki udziela głosu ministrowi Kazimierzowi Płocke.

skiego, jak i słodkowodnego oraz problemy związane z jego rozwojem. Na zakończenie złożył życzenia organizatorom i uczestnikom konferencji.

Prowadzenie części merytorycznej konferencji powierzono dr. inż. Zbigniewowi Karnickiemu, który przedstawił krótką prezentację na temat zmian wielkości połowów morskich i na tym tle wzrostu produkcji rybackiej pochodzącej z akwakultury. Po zakończeniu zapowiedział dwie prezentacje poświęcone problemowi restytucji jesiotra bałtyckiego. W pierwszej z nich prof. Ryszard Kolman nakreślił historię populacji bałtyckiego jesiotra ostronosego w Bałtyku, a następnie przedstawił wyniki dotychczasowych prac nad jej odbudową, prowadzonych w Polsce, koncentrując się głównie na dorzeczcu Wisły. Na zakończenie podkreślił znaczenie dla powodzenia prac restytucyjnych współpracy krajów nadbałtyckich i przedstawił jej zaawansowanie. Występujący po nim dr Joern Gessner zaprezentował wyniki koordynowanych przez niego prac nad restytucją jesiotra bałtyckiego w basenie Odry (fot. 2). Oprócz wyników zarybień nakreślił historię formowania stada tarlaków jesiotra ostronosego w Niemczech w oparciu o ryby

Fot. 2. Dr J. Gessner prezentuje wyniki prac restytucyjnych w basenie Odry.

Fot. 3. Przedstawiciel Komisji Europejskiej M. Castello kreśli przyszłe perspektywy finansowe rybackstwa.

pochodzące z warunków naturalnych, a także zapoznał uczestników konferencji z wynikami ich rozrodu.

Kolejne dwie prezentacje dotyczyły *stricto* innowacyjności w rybacktwie. Tematyką pierwszej z nich, autorstwa Miguela Pena Castello (fot. 3), były mechanizmy finansowe stymulujące wprowadzanie do rybackstwa rozwiązań innowacyjnych. Zapoznał on uczestników konferencji z pracami nad tworzeniem zasad funkcjonowania przyszłego Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego. Prace te są na razie na wstępnym etapie z uwagi na brak ostatecznych decyzji dotyczących wysokości budżetu unijnego. Natomiast Marcin Bożek – przedstawiciel Departamentu Rybołówstwa MRiRW pokazał na przykładzie SPO „Ryby 2007-2013” możliwości stymulowania innowacyjności w rybacktwie w Polsce.

Kolejny blok prezentacji poświęcony był praktycznym przykładom wprowadzania innowacyjnych technologii do rybackstwa. Dr Kees Taal z Instytutu Ekonomicznego z Wageningen zaprezentował techniczne rozwiązania stosowane w holenderskim rybołówstwie poprawiające wskaźniki ekonomiczne eksploatowanych jednostek rybackich. Prezentacja prof. dr. hab. Andrzeja Dowgiałto z MIR PIB zawierała opisy nowoczesnych rozwiązań technicznych urządzeń do przetwórstwa ryb opracowanych przez kierowany przez niego zespół. Natomiast dr Kim Detloff z Niemieckiego Towarzystwa Ochrony Przyrody zapoznał uczestników konferencji z alternatywnymi metodami połowów, ograniczających negatywne skutki działalności rybackiej na środowisko naturalne. Ostatnie wystąpienie konferencyjne, którego autorem był prof. dr hab. Zdzisław Zakęś poświęcone było efektywności wykorzystania środków unijnych przeznaczonych na projekty innowacyjne realizowane w ramach programów SPO 2003-2007 i PO „Ryby 2007-2013” (fot. 4).

Po zakończeniu konferencji był czas wolny, który można było przeznaczyć na zapoznanie się z prezentowa-

Fot. 4. Prof. dr hab. Zdzisław Zakęś podsumowuje wyniki innowacyjne SPO i PO 2003-2007.

Fot. 5. Spotkanie z jesiotrem dwunożnym.

nymi na targach osiągnięciami wystawców z różnych krajów w dziedzinie produkcji i przetwórstwa rolno-spożywczego. W pobliżu stanowiska OPRJ można było spotkać jesiotra dwunożnego (fot. 5).

Następnego dnia równolegle odbywały się dwa warsztaty. Jeden z nich poświęcony był tematowi innowacji w sektorach akwakultury, rybołówstwa oraz przetwórstwa rybnego, natomiast drugi współpracy międzynarodowej na rzecz restytucji jesiotra bałtyckiego. Z uwagi na to, że warsztaty te odbywały się w różnych miejscach oddalonych od siebie o kilkanaście kilometrów osoby uczestniczące w nich podzielono na dwie grupy. Pierwsza z nich pozostała na terenie Centrum Kongresowego ICC w Berlinie i uczestniczyła w „warsztatach innowacyjnych”. Drugą przewieziono autobusem do Instytutu Ekologii Wód i Rybactwa Śródlądowego im. Leibniza, który ma swoją siedzibę w „zielonej” dzielnicy Berlina – Müggelseedamm, gdzie odbywały się „warsztaty jesiotrowe”.

Warsztaty innowacyjne, z uwagi na złożoność problematyki, podzielono dodatkowo na panele dyskusyjne. W trakcie paneli dyskusyjnych poświęconych sektorowi akwakultury i rybołówstwa śródlądowego omawiano zagadnienia związane z możliwościami wsparcia działań sektora w nowym okresie programowania w latach 2014-2020. Pan Marcin Bożyk z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi przedstawił stan oraz przebieg negocjacji nad rozporządzeniem unijnym w zakresie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR) na lata 2014-2020, spodziewany harmonogram prac nad dokumentami programowymi oraz podstawowe zmiany w zakresie wsparcia w przyszłych latach. Następnie prowadzący spotkanie Andrzej Abramczyk zainicjował dyskusję nad

możliwościami zastosowania rozwiązań innowacyjnych w zakresie ochrony środowiska. Podczas debaty głos zabierali między innymi przedstawiciele hodowców ryb, w tym Marek Ferlin, prezes Polskiego Towarzystwa Rybackiego oraz Iwona Koza z Rejonowego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie. W trakcie dyskusji zwracano uwagę na konieczność sprawniejszej niż dotychczas koordynacji działań oraz planowania strategicznych inwestycji, do których należy zaliczyć przede wszystkim przepławki. Porozumienie w tej kwestii dotyczy wszystkich środowisk korzystających z wód śródlądowych. Wspólnie uznano, iż jest to

szczególnie istotne na etapie przygotowania nowego programu operacyjnego, a następnie krajowych rozporządzeń wdrożeniowych. Program budowy nowych przepławk wymagający znacznych środków finansowych powinien być poprzedzony wnikliwym zinventaryzowaniem potrzeb. W dyskusji podkreślono fakt, że potrzeba zachowania ciągłości morfologicznej wód wynika z postanowień Ramowej Dyrektywy Wodnej.

W odpowiedzi na pytania dotyczące rozgraniczenia rybołówstwa śródlądowego od morskiego w nowym EFMR, przedstawiciel MRiRW poinformował, iż pomimo wielokrotnych postulatów strony polskiej, Komisja Europejska nadal stoi na stanowisku, aby obydwa sektory traktować w podobny sposób. W trakcie dotychczasowych negocjacji nad kształtem EFMR uzyskano jednak znaczne rozszerzenie zakresu wsparcia dla rybactwa śródlądowego (zarówno akwakultury, jak i rybołówstwa), w stosunku do pierwotnej propozycji KE, w szczególności na rzecz inwestycji produkcyjnych. Niemniej jednak, do zakończenia skomplikowanego przebiegu prac nad ww. rozporządzeniem o EFMR, nie jest możliwe określenie ostatecznego katalogu oraz zakresu operacji.

W trakcie sesji poświęconej rybołówstwu morskemu dyskusję zdominowały zagadnienia krajowe. Uczestnicy warsztatu zwracali uwagę na konieczność opracowania nowych mechanizmów związanych z dystrybucją pomocy unijnej w ramach przyszłego programu operacyjnego. Obecne rozwiązania, mimo dobrych założeń, nie przyniosły jeszcze spodziewanych efektów.

Moderujący dyskusję dr Karnicki poruszył również bardzo istotny problem postrzegania sektora rybołówstwa morskiego. Współpraca między rybakami a organizacjami ekolo-

Fot. 6. Uczestnicy warsztatów jesiotrowych.

gicznymi nie należy do najłatwiejszych. Istotną rolę instytucji naukowych, odpowiedzialnych za przygotowanie i obiektywną weryfikację dostępnych danych dotyczących zasobów w morzach. Z tego też względu również ten obszar wymaga „nowego otwarcia” i innowacyjnego podejścia. Dzięki współpracy z naukowcami, sektorowi rybackiemu łatwiej jest argumentować i uzasadniać swoje postulaty. Obecni na spotkaniu rybacy zwrócili w tym kontekście uwagę na słabo dostrzegalny w debacie publicznej problem „ekoterroryzmu” i „ekoharaczy” dla organizacji ekologicznych blokujących różnego rodzaju inwestycje rybackie.

Pod koniec dyskusji Krzysztof Lewandowski z Okręgu PZW w Toruniu poruszył kwestię wykorzystania Lokalnych Grup Rybackich w procesie redystrybucji środków w nowym okresie programowania. Ten bez wątplenia innowacyjny pomysł wart jest dalszej dyskusji, zwłaszcza jeżeli chodzi o operacje o mniejszej wartości. Niemniej, jak wskazał obecny na warsztatach pracownik Departamentu Rybołówstwa Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, nie należy zapominać, że LGR-y działają na wybranych obszarach Polski, co mogłoby eliminować z pomocy grupy rybaków nie będących członkami LGR-ów.

Przewodnym tematem warsztatów jesiotrowych była konsolidacja współpracy międzynarodowej na rzecz odbudowy bałtyckiej populacji jesiotra ostronosego. Inicjatywa takiego

spotkania wyszła ze strony Instytutu Rybactwa Śródlądowego i Departamentu Rybołówstwa MRiRW. Instytut Rybactwa Śródlądowego od wielu lat prowadzi współpracę w tym zakresie z Instytutem Ekologii Wód i Rybactwa Śródlądowego im. Leibniza w Berlinie. W ostatnich latach podpisaliśmy podobne umowy o współpracy z Służbą Rybacką przy Ministerstwie Rolnictwa Litwy w Wilnie, z Zapbaltrybvod'em, Instytutem Oceanografii oraz AtlantNIRO w Kaliningradzie, z Centrum Genetyki i Selekcji Ryb w Ropshy k. St. Petersburga oraz z Instytutem BIOR z Rygi.

Dzięki uprzejmości i zaangażowaniu organizacyjnemu dr. Joerna Gessnera spotkanie odbyło się w Instytucie Ekologii Wód i Rybactwa Śródlądowego im. Leibniza. Uczestniczyli w nim przedstawiciele ww. organizacji (fot. 6).

Ze strony polskiej oprócz pracowników naszego Instytutu i współpracujących z nami gospodarstw rybackich – członków OPRJ w spotkaniu wzięła aktywny udział Katarzyna Kamińska – główny specjalista Wydziału Zarządzania Zasobami Departamentu Rybołówstwa Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Przedstawiła ona zaawansowane prace organizacyjnych związanych ze wspólnym projektem restytucji jesiotra bałtyckiego w HELCOM. Następnie dr Joern Gessner zaprezentował założenia przyszłego projektu z propozycją deklaracji uczestnictwa w nim każdej ze stron. Prof. Ryszard Kolman przedstawił zakres i wyniki dotychczasowej współpracy międzynarodowej, a następnie przedstawiciele poszczególnych krajów podzielili się historycznymi danymi dotyczącymi występowania i połowów jesiotra bałtyckiego oraz przedstawili plany jego restytucji na swoich terytoriach. Ustalono, że dalsze prace przygotowawcze do projektu będą prowadzone drogą e-mailową, a kolejne spotkanie dotyczące projektu odbędzie się w kwietniu 2013 roku.

Na zakończenie pobytu w Instytucie Ekologii Wód i Rybactwa dr Joern Gessner zaprosił uczestników warsztatów na pieszą wycieczkę po terenie Instytutu, której głównym celem było zapoznanie się z bazą doświadczalną, a szczególnie z tarlakami jesiotra ostronosego pływającymi w basenach kompleksu hodowlanego z zamkniętym obiegiem wody.

Ryszard Kolman, Andrzej Lirski

Mirosław Szczepkowski

Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie

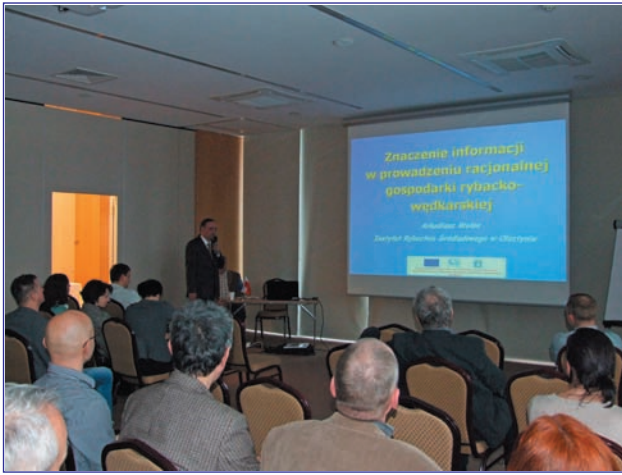
Szkolenie „Zasady i uwarunkowania zrównoważonego korzystania z zasobów rybackich”

Unia Europejska
Europejski
Fundusz
Rybacki

W dniach 30-31 stycznia oraz 1 lutego 2013 roku, w Hotelu Park w Olsztynie odbyło się szkolenie pt: „Zasady i uwarunkowania zrównoważonego korzystania z zasobów rybackich”. Szkolenie było integralną częścią sześcioletniego projektu rozpoczętego w roku 2010 pt: „Opracowanie

i wdrażanie zasad zrównoważonego korzystania z zasobów rybackich oraz rozwój współpracy przedstawicieli sektora rybactwa śródlądowego” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków finansowych Europejskiego Funduszu Rybackiego.

W spotkaniu wzięło udział ponad 60 osób reprezentujących różne instytucje związane z sektorem rybactwa śródlądowego w Polsce. Najliczniejszą grupą były osoby najściślej związane z rybactwem, czyli ichtiolodzy z gospodarstw rybackich, pracownicy PZW i osoby fizyczne prowadzące działalność rybacką. Nie zabrakło również przedstawicieli administracji państwowej i samorządowej, a więc pracowników Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej, Urzędów Marszałkowskich, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, a także Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Tematem wiodącym szkolenia były szeroko pojęte aspekty rozwoju zrównoważonego w rybactwie. W pierwszym dniu dr Joanna Miłkowska-Rębowska przedstawiła problematykę prawną rozwoju zrównoważonego oraz konsekwencji prawnych wynikających z wprowadzenia jego zasad w ustawodawstwie. Omówiono również tematy dotyczące racjonalnej gospodarki w obwodach rybackich (dr inż. Maciej Mickiewicz), znaczenia informacji w prowadzeniu racjonalnej gospodarki rybacko-wędkarskiej (prof. dr hab. Arkadiusz Wołos) oraz wpływu jakości ekosystemów wodnych na populacje cennych gatunków ryb i gospodarke rybacką (mgr inż. Tomasz Czerwiński).

W drugim dniu szkolenia kontynuowano tematykę rozwoju zrównoważonego w rybactwie śródlądowym. Filozoficzne podstawy oraz historię kształtowania się idei ekorozwoju przedstawił dr hab. Konrad Turkowski, prof. UWM.

Kolejne referaty dotyczyły praktycznych aspektów rozwoju zrównoważonego oraz wybranych problemów pojawiających się na granicy ochrony środowiska naturalnego i rybactwa. Problematykę racjonalnej gospodarki w ekosystemach rzecznych poruszył dr hab. Wiesław Wiśniewski, prof. IRS. Na temat wpływu kormorana czarnego na stan zasobów ryb wypowiedział się mgr inż. Piotr Traczuk, natomiast aspekty akwakultury w kontekście ekorozwoju przedstawił dr inż. Andrzej Lirski.

Kolejne trzy referaty dotyczyły tematyki wędkarskiej i rybacko-wędkarskiej. Pojawiające się konflikty pomiędzy rybactwem a wędkarstwem omówił dr inż. Tomasz Czarowski reprezentujący Warmińsko-Mazurski Ośrodek

Doradztwa Rolniczego w Olsztynie, zaś sposoby gospodarowania populacjami ginących lub zagrożonych gatunków przedstawił dr hab. Mirosław Szczepkowski, prof. IRS. Blok wykładowy zakończył mgr inż. Marek Trella prelekcją dotyczącą wykorzystania narzędzi internetowych w pozyskaniu informacji o presji wędkarskiej.

Drugi dzień zakończyła dyskusja podczas otwartego spotkania członków Oddziału Rybackich Użytkowników

Jeziór, Rzek i Zbiorników Zaporowych Związku Producentów Ryb, natomiast w trzecim dniu podsumowano szkolenie krótką dyskusją, dotyczącą tematyki poruszanej podczas spotkania.

Tomasz Czerwiński

Hanna Draszkievicz-Mioduszevska

Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie

Konferencja i szkolenie hodowców karpia w Licheniu Starym

Osiemnasty już raz, w pierwszych dniach lutego 2013 roku, w funkcjonalnym i przyjaznym gościu centrum konferencyjnym „Magda” w Licheniu, spotkali się hodowcy, przedstawiciele urzędów państwowych i samorządowych oraz nauki. O zainteresowaniu konferencją świadczyła doskonała frekwencja, przybyło niemal 250 osób (!) Według planów organizatorów z Polskiego Towarzystwa Rybackiego, trzydniowe spotkanie miało ułatwić odpowiedź na dwa pytania: „jak dziś kochać karpia” oraz dotyczące wizji teraźniejszości i przyszłości branży. Zauważalne zmiany na krajowym rynku ryb dotyczą również karpia, tak charakterystycznego dla naszej tradycji kulinarnej gatunku. Potrzebne jest nowe spojrzenie w przyszłość, określenie priorytetów i strategii rozwoju sektora. Żartobliwe sformułowanie o „kochaniu karpia” należy rozumieć jako dążenie branży do rozszerzenia pozytywnego postrzegania karpia na wszystkie grupy wiekowe konsumentów, w tym ludzi młodych.

Program konferencji i szkolenia obejmował szerokie spektrum zagadnień istotnych dla sektora. Wiele uwagi poświęcono funduszom unijnym, zdrowiu ryb, rynkowi ryb, nowym technologiom produkcji, karmieniu ryb, problematyce odszkodowań za straty powodowane przez zwierzęta rybożerne, konieczności dywersyfikacji produkcji i dochodów.

W trakcie konferencji wystąpiło sześcioro prelegentów, natomiast w części szkoleniowej wygłoszono dwadzieścia referatów.

Konferencja:

1. Igor Wawrzyniak (Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi): *Czego hodowcy karpia mogą oczekiwać w nowym PO Ryby 2014-2020?*
2. Krzysztof Hryszko (Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej): *Co się wydarzyło na polskim rynku rybnym w 2012 roku?*
3. Andrzej Lirski (Instytut Rybactwa Śródlądowego): *Co z tym karpim?*
4. Anna Pyć (Aller Aqua Polska): *Czy w Unii Europejskiej jest miejsce dla karpia?*

5. Jan Żelazny (Państwowy Instytut Weterynaryjny w Puławach): *Zdrowie ryb, czy widać światło w tunelu?*
6. Janusz Guziur (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski), Krzysztof Ciszewski (Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie): *Pamiętajmy o Dubischu nie tylko w 2013 roku.*

Program dwudniowego szkolenia został podzielony na siedem sesji tematycznych.

Sesja 1: PO Ryby 2007-2013-03-28

1. Karol Girus (Gospodarstwo Rybackie Możdżanów): *Rekompensaty wodnośrodowiskowe z rybackiego punktu widzenia.*
2. Konrad Turkowski, Natalia Sławińska (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski): *Rekompensaty wodnośrodowiskowe z punktu widzenia ekonomisty.*
3. Piotr Dąbrowski (Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa): *Aktualny stan wdrażania Programu Operacyjnego.*
4. Paweł Łazarski (Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi): *Jak dobrze wykorzystać fundusze w nowym PO Ryby 2014-2020?*

Sesja 2: Zdrowie ryb

1. Teresa Nowak-Kobus (lek. wet. Piaseczno): *Czynniki usposabiające do występowania niektórych chorób ryb.*
2. Wiktor Niemczuk (Uniwersytet Przyrodniczy Wrocław): *Epidemiologiczne aspekty diagnostyki chorób ryb. Trudności w interpretacji wyników badań laboratoryjnych.*
3. Marek Matras, Magdalena Stachnik, Ewa Borzym, Joanna Maj (Państwowy Instytut Weterynaryjny w Puławach): *Analiza możliwości rozprzestrzeniania się KHV u karpia.*
4. Jan Żelazny (Państwowy Instytut Weterynaryjny w Puławach): *Zasadność i specyfika antybiotykoterapii ryb słodkowodnych.*

Sesja 3: Szkodniki w rybactwie

1. Andrzej Łakomy (Polski Związek Wędkarski w Poznaniu): *Wydawanie zezwoleń na redukcję zwierząt rybożernihych – proza życia.*

Fot. 1. Uczestnicy XVIII konferencji karpiowej.

2. *Bogdan Wziątek (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski): Wpływ zwierząt rybożernych na gospodarkę rybacką.*
3. *Dorota Łukasik, Lidia Sternik-Stempowska (Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska), Mirosław Kuczyński (Polska Akademia Nauk, Gotysz): Dwugłós w sprawie zwierząt chronionych na obrębach hodowlanych i obwodach rybackich.*

Sesja 4: Legislacja

1. *Andrzej Lirski (Instytut Rybactwa Śródlądowego): Porozmawiajmy o tym, czego nie lubimy, a prawem jesteśmy zobligowani.*
2. *Anna M. Wiśniewska: Potencjalne problemy gospodarki rybackiej związane z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej.*
3. *Anna M. Wiśniewska: Ramowa Dyrektywa Wodna, co to jest i na czym polega jej wdrażanie?*

Sesja 5: Promocja i sprzedaż

1. *Maciej Dolata (firma Inspire): Czy już widać "Naszyc Rybaków"?*
2. *Jerzy Safader (Polskie Stowarzyszenie Przetwórców Ryb): Akwakultura w przetwórnictwie.*

Sesja 6: Prezentacja firm

1. *Prezentacje firm związanych z branżą*

Sesja 7: Dywersyfikacja produkcji i technologie

1. *Jan Mazurkiewicz, Wojciech Andrzejewski, Katarzyna Przybylska, Katarzyna Żołnierewicz (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu): Aspekty technologiczne i ocena efektywności stosowania pasz PANTO Karpfengold w żywieniu karpia.*
2. *Radosław Kowalski (Polska Akademia Nauk Olsztyn), Ziemowit Pirtań (Stowarzyszenie Hodowców Ryb Łososiowatych): Produkcja ryb karpiojących w obiegach*

recykulacyjnych – perspektywy rozwoju i obecne bariery technologiczne.

3. *Rafał Kamiński, Jacek Wolnicki (Instytut Rybactwa Śródlądowego): Smaczny i zdrowy. Trudny w hodowli? Czy w naszych stawach jest miejsce dla lina?*

Po oficjalnym otwarciu konferencji, sekretarz stanu, minister Kazimierz Płocke w swoim wystąpieniu określił strategiczne wyzwania stojące przed hodowcami karpia. Do najbardziej istotnych zagadnień zaliczył problematykę zbytu karpia. Obok konieczności współpracy z dużymi sieciami handlowymi niezbędne jest utrzymanie lokalnych rynków i sprzedaży bezpośredniej, uruchamianie przetwórstwa oraz promocja konsumpcji ryb stawowych. Konieczne jest również innowacyjne podejście do nowych wyzwań w tradycyjnym chowie i hodowli karpia. Szczególnie istotna jest problematyka dobrostanu ryb, skuteczne metody leczenia ryb i przetwórstwo. Niezbędne jest zachowanie znaczących, największych w Unii Europejskiej powierzchni stawowych w naszym kraju. W zachowaniu stawów może być pomocne określenie ich wartości pozaprodukcyjnych i przekazywanie tych informacji organom administracji państwowej i samorządowej. Minister opowiedział się za koniecznością utrzymania rekompensat wodnośrodowiskowych w przyszłym programie operacyjnym. Konieczne jest uporanie się z problemem braku chętnych do nauki zawodu zarówno na poziomie szkół średnich, jak i wyższych, gdyż za kilka lat może wystąpić deficyt wykształconych kadr do pracy w akwakulturze. Nie można również zaniedbać dokształcania zawodowego ludzi pracujących w sektorze. Na zakończenie swojego wystąpienia minister podkreślił dobrą współpracę resortu rolnictwa z Polskim Towarzystwem Rybackim, współpraca ta powinna być szczególnie intensywna w okresie uzgodnień nowego programu na lata 2014-2020.

Perspektywy nowego okresu programowania przedstawione przez pracowników Departamentu Rybołówstwa

Fot. 2. Dyrektorzy Janusz Wrona i Dariusz Zdybel w trakcie przemówień.

z ministerstwa są bardzo obiecujące. Według planów znacznie zwiększył się budżet, z około 3,8 mld euro w obecnym programie, do około 6,6 mld euro w Europejskim Funduszu Morskim i Rybackim na lata 2014-2020. Należy jednak pamiętać, że planowany wzrost alokacji wynika po części z faktu, że rozszerzył się zakres działania w ramach Europejskiego Funduszu Rybackiego, między innymi na zarządzanie polityką morską, gromadzenie danych i kontrole. Można jednak oczekiwać, że na zrównoważony rozwój rybołówstwa, akwakultury i obszarów rybackich przeznaczonych zostanie nie mniej niż 4,535 mld euro. Jak duże będą ostatecznie przyznane Polsce środki finansowe, czas pokaże, gdyż w Brukseli stale jeszcze trwają uzgodnienia budżetowe.

Sprawą priorytetową jak zwykle jest podział środków na lata 2014-2020 pomiędzy poszczególne kraje członkowskie. W celu zobjektywizowania kryteriów proponuje się uwzględnić następujące dane:

- poziom zatrudnienia w sektorze rybołówstwa i akwakultury (uwzględniając przetwórstwo);
- poziom produkcji w sektorze rybołówstwa i akwakultury (uwzględniając przetwórstwo);
- udział łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego w ogólnej flocie rybackiej;
- potencjał akwakultury i rybołówstwa śródlądowego wyrażony powierzchnią wód śródlądowych (zbiorników, cieków i stawów).

W tym kontekście uzyskanie pełnych i wiarygodnych informacji staje się dla sektora akwakultury sprawą o strategicznym wręcz znaczeniu. Informacje te zbierane są przy zastosowaniu kwestionariusza RRW-22, od jakości tych badań zależy bardzo wiele.

W porównaniu z poprzednimi programami operacyjnymi, w nadchodzącym znacznie więcej miejsca poświęcono akwakulturze, ze szczególnym naciskiem na „zrównoważony rozwój akwakultury”. Planowane skierowanie znaczących funduszy na akwakulturę umożliwi ma wzrost produkcji oraz dostaw ryb i owoców morza w UE i w efekcie

Fot. 3. W przerwie obrad.

Fot. 4. Minister Kazimierz Plocke i prezes Polskiego Towarzystwa Rybackiego Marek Ferlin.

Fot. 5. Sala obrad.

zmniejszyć uzależnienie europejskiego rynku rybnego od dostaw z importu.

Przewidziane jest powołanie nowego komitetu doradczego do spraw akwakultury, co można interpretować jako dążenie do zwiększenia rangi całego sektora. Odpowiedź na istotne dla wszystkich zainteresowanych pytanie, kiedy zostanie przyjęty Europejski Fundusz Morski i Rybacki jest jeszcze trudna, według ostatnich informacji będzie to koniec 2013 roku.

Zgodnie z deklaracjami unijnymi szczególnie intensywnie w następnym programie ma być wspierana innowacyjność. W sformułowaniu tym zawarte są między innymi plany przedsięwzięć zmierzających do zmniejszenia

Fot. 6. Rybacy Roku w komplecie, trzeci od lewej tegoroczny laureat Zygmunt Daczka.

wpływu akwakultury na środowisko, zrównoważone gospodarowanie zasobami, poprawa dobrostanu ryb oraz stosowanie ułatwień dla nowoczesnych, zrównoważonych metod produkcji. Przewiduje się także wprowadzanie do obrotu nowych gatunków ryb o dużych perspektywach rynkowych, znacznie udoskonalonych produktów rybnych, a także nowatorskich lub ulepszonych systemów zarządzania i organizacji.

Znaczące środki finansowe mają być przeznaczone na inwestycje produkcyjne w akwakulturze. Na dofinansowanie będą mogły liczyć działania związane z dywersyfikacją produkcji akwakultury i hodowanych gatunków, modernizacja przedsiębiorstw akwakultury oraz poprawa warunków pracy. Istotne znaczenie ma mieć poprawa dobrostanu ryb, wspierane będzie uzbrajanie gospodarstw w sprzęt służący ochronie przed dzikimi drapieżnikami. Problemem gospodarstw karpowych jest ich szybka dekapitalizacja, dlatego z dużym zainteresowaniem uczestników konferencji spotkały się zapowiedzi wspierania odbudowy stawów, w tym odmulania dna.

Nowy program ma również intensywnie wspierać przedsiębiorczość w sektorze akwakultury. Cel ten należy rozumieć między innymi jako preferowanie wprowadzania do obrotu i bezpośredniej sprzedaży przede wszystkim własnych produktów rybnych.

Sprawy rynkowe, problemy ze zbytem, importem karpia wzbudzały duże emocje wśród uczestników konferencji. Polski rynek karpia, największy w Unii Europejskiej szacowany jest obecnie na około 18-20 tys. ton. Rosnący z roku na rok import żywego karpia z krajów ościennych wymusza postawienie sprawy właściwego oznakowania miejsca produkcji karpia jako priorytetowej dla środowiska. Produkcja karpia w Europie Środkowowschodniej stagnuje lub wykazuje niewielki wzrost. Bez zwiększenia konsumpcji karpia w poszczególnych krajach trudno będzie liczyć na duże możliwości wyeksportowania nadwyżek po ewentualnym wzroście produkcji, czego efektem może być swoista „wojna cenowa”.

Gorące dyskusje wywołał problem strat powodowanych przez zwierzęta rybożerne. Według opinii słuchaczy obecnie obowiązujące prawodawstwo nie w pełni zabezpiecza interesy finansowe hodowców. Prezentacja dotycząca wykorzystywania środków w obecnym programie operacyjnym wykazała, że doświadczenia zebrane zarówno przez beneficjentów, jak i ARiMR w poprzednim programie umożliwiły sprawniejsze niż w SPO 2004-2006 r. składanie wniosków i w efekcie szybkie wyczerpanie środków finansowych. Ze zrozumiałych względów duże zainteresowanie słuchaczy budziły rekompensaty wodnośrodowiskowe. Według przedstawionych informacji ostateczna kwota limitu finansowego w ramach środka 2.2. wynosi 331 mln zł (według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku) przy początkowym zatwierdzonym limicie 241, 8 mln. Łącznie odbyły się cztery nabory na to działanie. W tym kontekście bardzo ciekawe było spojrzenie hodowcy na problematykę rekompensat wodnośrodowiskowych, jak również wystąpienie ekonomisty opisującego meandry i negatywne oddziaływanie systemu dopłat w rolnictwie.

Potwierdzeniem starej maksymy medycznej „lepiej zapobiegać niż leczyć” była informacja, że na 100 przypadków wprowadzania KHV do gospodarstw rybackich aż 75 mogło być związanych z przerzutami ryb. Ograniczenie rozprzestrzeniania różnych jednostek chorobowych (nie tylko KHV) wymaga rygorystycznego przestrzegania szeroko rozumianej profilaktyki.

Bardzo cenne było uzmysłowienie uczestnikom szkolenia, że zbliżający się termin wdrożenia Ramowej Dyrektywy Wodnej wymaga aktywnego uczestnictwa w konsultacjach społecznych. Przedstawienie wybranych, istotnych dla branży zapisów wskazuje na konieczność profesjonalnego monitorowania procesu legislacji. Są to sprawy, które zapewne będą decydowały o rentowności produkcji akwakultury.

Karp jest głównym gatunkiem chowanym w stawach ziemnych, nie należy jednak zapominać o polikulturach. Nieco zapomniany w ostatnich latach lin zasługuje z pewnością na większe zainteresowanie hodowców, gdyż jak wykazano jest to gatunek z dużymi perspektywami rynkowymi w Unii Europejskiej. Przedstawiono również możliwości chowu karpia w systemach recyrkulacyjnych oraz intensyfikacji produkcji przy zastosowaniu pasz zbilansowanych.

Zgodnie z maksymą „nie sztuka wyprodukować, sztuka sprzedać” w wielu wystąpieniach przewijał się wątek promocji ryb, w tym rozwijającej się marki Nasi Rybacy.

Nie samymi wykładami człowiek żyje... Na zakończenie odbył się wspaniały bal, w trakcie którego można było również przetestować niezrównany smak wielu „produktów akwakultury”. W trakcie imprezy nadano zaszczytny tytuł Rybaka Roku Zygmuntowi Daczce, znanemu, szanowanemu i powszechnie lubianemu hodowcy karpia i pstrąga tęczowego z Opola Lubelskiego.

Andrzej Lirski

Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie

XVIII Krajowa Konferencja Rybackich Użytkowników Jezior, Rzek i Zbiorników Zaporowych

„Rozwój współpracy przedstawicieli sektora rybactwa śródlądowego jako sposób wdrażania zasad zrównoważonego korzystania z zasobów rybackich”

Kanu Club, Nowy Zyzdrój, 5 – 7 czerwca 2013 r.

Zakład Bioekonomiki Rybactwa Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie zaprasza do wzięcia udziału w XVIII Krajowej Konferencji Rybackich Użytkowników Jezior, Rzek i Zbiorników Zaporowych, która odbędzie się w dniach 5-7 czerwca 2013 roku w Kompleksie Konferencyjno-Wypoczynkowym Kanu Club, położonym nad malowniczym jeziorem Zyzdrój Wielki, na Mazurach (www.kanuclub.pl). W tym roku będzie to już czwarta konferencja organizowana w ramach projektu współfinansowanego ze środków PO „Ryby 2007-2013”, a jej hasło przewodnie brzmi: „Rozwój współpracy przedstawicieli sektora rybactwa śródlądowego jako sposób wdrażania zasad zrównoważonego korzystania z zasobów rybackich”.

Na naszym spotkaniu przedstawione zostaną wyniki analiz dotyczących aktualnej wielkości produkcji ryb jeziorowych, stanu jeziorowej gospodarki zarybieniowej oraz kondycji ekonomicznej rybactwa jeziorowego i gospodarstw stawowych. Zagadnienia te zostaną przedstawione przez pracowników Zakładu Bioekonomiki Rybactwa IRS w Olsztynie. Jak co roku, wśród wykładów konferencyjnych znajdzie się tematyka związana z gospodarką rybacką na rzekach i zbiornikach zaporowych. Planowane są też wystąpienia poruszające zagadnienia związane z racjonalnym gospodarowaniem populacjami zagrożonych gatunków ryb, proekologicznej gospodarki cennymi gatunkami oraz presji drapieżniczej kormorana na stan ichtiofauny w wodach polskich. Ponadto aktualną problematykę związaną z prawem obowiązującym w zakresie rybactwa śródlądowego przedstawi Profesor Wojciech Radecki z Zakładu Prawa Ochrony Środowiska, Instytutu Nauk Prawnych PAN we Wrocławiu. Jak co roku, na naszą Konferencję zapraszamy nie tylko przedstawicieli nauki rybackiej, ale również praktyków i reprezentantów instytucji nadzorujących racjonalną gospodarkę rybacką, w tym: Departament Rybołówstwa Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej, Urzędy Marszałkowskie. Przewidujemy jak co roku gorące dyskusje, w których głos zabiorą nie tylko prelegenci oraz obecni na naszej Konferencji przedstawiciele praktyki rybackiej i Polskiego Związku Wędkarskiego, ale także przedstawiciele zaproszonych instytucji. Ponadto każdy z uczestników Konferencji otrzyma jako materiały konferencyjne monografię pt. „Zrównoważone korzystanie z zasobów rybackich na tle ich stanu w 2012 roku”.

Na tym etapie organizacji Konferencji niestety nie możemy zaprezentować jeszcze szczegółowego programu, uwzględniającego rozkład godzinowy poszczególnych wystąpień i dokładne brzmienie ich tytułów oraz wszystkie nazwiska prelegentów. Wszelkie informacje na temat projektu oraz XVIII Krajowej Konferencji Rybackich Użytkowników Jezior, Rzek i Zbiorników Zaporowych (w tym karta zgłoszenia, szczegółowy program, ankiety) są na bieżąco aktualizowane na naszej stronie www.zs.infish.com.pl.

Gwarantujemy solidną porcję najbardziej aktualnych informacji na temat szeroko rozumianej gospodarki rybacko - wędkarskiej w jeziorach, rzekach i zbiornikach zaporowych, a także przyjazną, niemal rodzinną atmosferę naszego spotkania.

Zapraszamy serdecznie!

Początek Konferencji: **5 czerwca (środa), godzina 11⁰⁰**
Zakończenie: **7 czerwca (piątek), godzina 12⁰⁰**

Koszt uczestnictwa wynosi **300 zł brutto** (w tym 23% VAT). W ramach tej opłaty przewidziana jest uroczysta kolacja wraz z oprawą muzyczną.

Istnieje możliwość zamówienia wcześniejszego noclegu ze specjalnym rabatem. W tej sprawie prosimy kontaktować się bezpośrednio z recepcją Hotelu Kanu Club www.kanuclub.pl

Opłaty dokonywane na miejscu są wyższe o **100 zł**.
Wpłaty prosimy wносить w terminie do **3 czerwca 2013 r.**
Po przekroczeniu tego terminu również obowiązuje opłata wyższa o 100 zł.

KARTA ZGŁOSZENIA

..... dnia ..... 2013 r.

(pieczęć instytucji delegującej)

INSTYTUT RYBACTWA ŚRÓDLĄDOWEGO
ul. Oczapowskiego 10
10-719 OLSZTYN – KORTOWO

Zgłaszam udział w XVIII Krajowej Konferencji Rybackich Użytkowników Jezior, Rzek i Zbiorników Zaporowych organizowanej w dniach 5-7 czerwca 2013r. w Hotelu „Kanu Club”, nad jeziorem Zyzdrój.

1. Imię i Nazwisko 1) .....
2) .....
3) .....

2. Gospodarstwo Rybackie, Firma, Instytucja .....

.....
(adres)

3. Wpłaty za uczestnictwo w Konferencji dokonano w dniu .....
na konto: **Instytut Rybactwa Śródlądowego, BGŻ S.A. O/Reg. Olsztyn**
14 2030 0045 1110 0000 0046 9430

5. Przyjmuję, że nieobecność na Konferencji lub zmiany w dokonanej rezerwacji nie upoważniają do roszczeń o zwrot wpłaty lub jej części.

NIP .....

.....
(podpis uczestnika) ..... Dyrektor – kierownik jednostki

„WYLĘGARNIA 2013”

5-6 września 2013 r.

Temat przewodni:

„Innowacje w wylęgarnictwie organizmów wodnych”

Organizatorzy:

- Instytut Rybactwa Śródlądowego im. St. Sakowicza w Olsztynie:
  - Zakład Akwakultury
  - Zakład Hodowli Ryb Jesiotrowatych

Wszystkich zainteresowanych zagadnieniami szeroko rozumianego wylęgarnictwa organizmów wodnych i akwakultury zapraszamy na kolejną konferencję „WYLĘGARNIA”. Spotkanie „Wylęgarnia 2013” planujemy zorganizować w dniach 05-06 września 2013 r. Konferencja odbędzie się w woj. wielkopolskim. O szczegółach dotyczących miejsca organizacji tegorocznej konferencji poinformujemy Państwa po rozstrzygnięciu procedury przetargowej na świadczenie usługi hotelarsko-gastronomicznej. Zorganizowanie konferencji jest jednym z elementów realizacji kolejnego, już IV etapu operacji zatytułowanej: „Upowszechnianie najnowszej wiedzy oraz propagowanie współpracy między przedstawicielami nauki i organizacjami sektora rybackiego w zakresie wylęgarnictwa i podchowu organizmów wodnych” współfinansowanej w ramach Programu Operacyjnego: „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”, Oś priorytetowa 3: *Środki służące wspólnemu interesowi*, Środek 3.1: *Działania wspólne*, Umowa nr 00002-61720-OR1400001/10).

Temat przewodni tegorocznej konferencji będzie dotyczył innowacji w wylęgarnictwie organizmów wodnych. Oprócz spraw związanych *stricte* z wylęgarnictwem prezentowane będą zagadnienia związane z podchowem najmłodszych stadiów rozwojowych organizmów wodnych w systemach o różnym stopniu intensyfikacji produkcji.

Tak jak w latach uprzednich przewidujemy zorganizowanie 3 sesji referatowych i jednej plakatowej. Czas każdego referatu nie może przekraczać 20 minut (razem z dyskusją). **Organizatorzy rezerwują sobie prawo wyboru**

doniesień. Priorytetowo będą traktowane doniesienia o *stricte* utylitarnym charakterze.

Autorzy są proszeni o przesłanie tekstów swoich prac w formie elektronicznej (pliki tekstowe przygotowane w programie [Word](#), rysunki w programie [Excel](#) lub [Statistica](#), wysokiej jakości fotografie w plikach z rozszerzeniem [.jpg](#), lub [.tif](#)). Prosimy o przesyłanie załączników zawierających rysunki i fotografie w formatach plików z oryginalnymi rozszerzeniami. Prace należy przesłać w nieprzekraczalnym terminie **do końca kwietnia 2013 r.**, na adres: zakes@infish.com.pl. Maszynopisy, podobnie jak w latach poprzednich, muszą być przygotowane w sposób zgodny z wymaganiami stawianymi autorom nadsyłającym prace do redakcji *Archives of Polish Fisheries* (szczegóły dostępne na stronie www.infish.com.pl). Przesłane opracowanie musi zawierać **streszczenie składające się z 150-200 słów. W przypadku, gdy nadesłana praca nie będzie spełniała ww. wymagań nie zostanie ona poddana *pracom redakcyjnym* i będzie odesłana autorowi.**

Rejestrację uczestników konferencji planujemy rozpocząć w środę 04 września br. od godz. 15.00. Nasze spotkanie zakończymy w piątek 06 września po obiedzie. Dalsze, bardziej szczegółowe informacje o konferencji będzie można znaleźć w kolejnych numerach Komunikatów Rybackich, a także na stronie internetowej projektu: www.wylegarnia.infish.com.pl. Link do tej strony znajduje się też na stronie internetowej IRS Olsztyn: www.infish.com.pl.

Serdecznie zapraszamy do udziału,
za Komitet Organizacyjny:

prof. dr hab. Zdzisław Zakęś,
Zakład Akwakultury,
ul. Oczapowskiego 10, 10-719 Olsztyn,
tel. 89-5240171,
zakes@infish.com.pl